

Krpan, Mihaela

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:920300>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-15**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Akademija likovnih umjetnosti

Sveučilišta u Zagrebu

Nastavnički odsjek

Mihaela Krpan

ORDO / LĀBOR / DISCĪPLĪNA

ZAVRŠNI RAD

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

Zagreb, 2019./2020.

SLIKARSTVO/ KIPARSTVO/ GRAFIKA

Mentori:

- doc.dr.art. Snježana Ban - slikarstvo
- doc.dr.art. Ivan Fijolić - kiparstvo
- doc. art. Igor Čabraja – grafika

ORDO / LĀBOR / DISCIPLĪNA

SAŽETAK

Odgovor na pitanje je li važniji talent ili upornost me zanima odmalena. Ono što je glavna poveznica ovih završnih radova je upravo istraživanje vrlina marljivosti i ustrajnosti. U okviru kolegija grafike ove vrline se pronalaze u disciplini. Istražujem jednostavne mogućnosti grafičkih tehnika, bakropisa i linoreza, pomoću kojih se ne može postići ništa bez discipline cijele tehničke i izražajne izvedbe. Male dimenzije otisnutih grafika upućuju gledatelja na detalje koji ostaju neprimjetni u ubrzanom načinu života te koncentracija u konačnici povezuje gledatelja u promatranju s umjetnikom u izradi. Interesi koji se prožimaju kroz kiparsko djelo su alternativni materijali, poput vune i čavlića, zanimanje za kvalitetnu izradu i velika količina rada koja je uložena tijekom istraživanja motiva životinja. Slikarstvo je obilježeno temom reda. U ovom slučaju se red pojavljuje kroz oblik piksela koji predstavljaju kritički pogled na svijet zarobljen u ekranima. Ideja rada povezuje suvremeno, koje predstavljaju kvadratići, i tradicionalno, koje predstavlja konac/vez odnosno materijal korišten za izradu. Rezultati radova me dovode do zaključka kako talent ima mali utjecaj na uspjeh, a upornost postiže i savladava ciljeve.

Ključne riječi: disciplina, grafika, kiparstvo, rad, red, slikarstvo

ORDO / LĀBOR / DISCIPLĪNA

ORDO

Definicija reda ima mnogobrojna značenja, ali ona koja najbolje opisuje moju ideju je skup onoga što dolazi jedno za drugim. U ovom slučaju to predstavljaju pikseli, iliti kvadratići, koji su kao ideja proizašli iz kritičkog pogleda na svijet koji je zarobljen u ekranima i modernoj tehnologiji. Fascinacija redom dolazi od moje vlastite potrebe za pedantnim i preciznim. Sve do ove akademske godine imala sam konzervativno razmišljanje kako je slikarstvo samo rad kistom, međutim, postoje mnogobrojne alternativne metode slikarstva. Jedna od njih je i tapiserija iliti rad koncem koja svoje korijene ima u dalekoj povijesti. Konac kao medij se kod mene pojavljuje još od djetinjstva zato što me privlače tradicionalne tehnike izrade ručnih radova koje želim sačuvati od zaborava. Kroz ovaj rad željela sam povezati suvremeno, koje predstavljaju pikseli, te tradicionalno, koje predstavlja konac/vez. Sam proces rada započeo je izradom digitalnog predloška. Motiv lava izabran je jer sam ove akademske godine u svim praktičnim kolegijima odlučila posegnuti za temom životinja. Sljedeći koraci bili su crtanje mreže na platnu te nizanje konca u tonsku skalu, pri čemu sam bila ograničena samim izborom konaca kojeg sam imala na raspolaganju. Kroz rad prevladavaju gradacije sive neboje zbog moje privrženosti prema akromatskim bojama. Uslijedio je dugački period ručnog vezenja. Na prvi pogled motiv lava nije vidljiv svima što radu daje novu dimenziju misterije i apstrakcije. Ovo djelo, čiji latinski naziv znači red, za mene predstavlja harmoničan način života koji njeguje tradiciju, upornost i veliku količinu rada. Ove vrline su možda u suvremenom likovnom svijetu, koji voli brzu masovnu proizvodnju umjetničkih djela, nezanimljive te zvuče strogo i hladno. Moje mišljenje je da red predstavlja zadovoljstvo razuma, a zadovoljstvo razuma oslobađa srce da radi kako želi.

Ordo, 2020., konac/platno

digitalni predložak

ORDO / LĀBOR / DISCIPLĪNA

LĀBOR

Definicija riječi rad označava djelovanje koje zahtijeva velike napore te trud u obradi i oblikovanju različitih materijala. Prioritet ovog reljefa, kao i svih ostalih kiparskih djela na preddiplomskom smjeru, bio mi je pokazati vrlinu marljivosti, kvalitetu izrade te veliku količinu rada. Iz tog razloga ovaj reljef sam odlučila nazvati na latinskom Lābor. Kiparstvo, kao disciplina oblikovanja trodimenzionalnog, posebno iziskuje veliku količinu fizičkog angažmana, a reljef, prema mojem mišljenju, pripada u najtežu vrstu izrade. Reljef označava kiparsko oblikovanje pri čemu ono što je prikazano ostaje vezano za ravnu površinu te ne stoji samostalno u prostoru. Tradicionalno su reljefi služili za dekoraciju i raščlanjivanje u arhitekturi te su se najčešće izrađivali u klasičnim materijalima poput gline, kamena i mramora. Zbog moje zainteresiranosti za alternativne materijale i načine izrade ovaj rad izveden je s drvom, čavlima različitih veličina i vunom čiji se raspon boja sastoji od crne, bijele i crvene. Sam proces izrade reljefa započeo je crtanjem bijelim ugljenom na drvenoj površini. Česta inspiracija u umjetničkom radu su mi japanski drvorezi s temama flore i faune. Motiv japanskog šarana izabran je zbog osobno zadane teme životinja u ovoj akademskoj godini, ali i zbog njihovog dubljeg značenja i simbolike ustrajnosti u nekim kulturama. Sljedeći dio procesa bio je bojanje drvene površine u crno kako bi jarka crvena boja vune bila u jakom kontrastu s pozadinom. Zatim je uslijedio dugački period zabijanja čavlića pri čemu sam ih postavljala na različite visine kako bi ostavljali dojam ispupčenja i udubljenja te tako oponašali kamenje u vodi iznad kojeg pliva riba. Završni dio bio je omotavanje vune oko čavlića te oblikovanje šarana. Završetak izrađenog reljefa donio mi je određeno zadovoljstvo njegovim izgledom koje je proporcionalno utrošenim satima za njegovu izradu.

Lābor, 2020., reljef (drvo, čavli, vuna)

ORDO / LĀBOR / DISCĪPLĪNA

DISCĪPLĪNA

Raznolike boje na dlanovima mojih malih dječjih ruku i njihovi otisci na bijelom papiru, davne 2002. godine, predstavljaju moj prvi susret s otiskivanjem. S grafikom kao likovnom granom i procesom otiskivanja nisam se ponovno susrela sve do prve godine fakulteta, kada po prvi put upoznajem tehniku linoreza i visoki tisak. Cilj ovih radova, kao i svih ostalih u tri godine preddiplomskog studija, bio je upoznati i savladati, u najvećoj mogućoj mjeri, tehnike i disciplinu grafike. Zbog toga su ovi otisci nazvani na latinskom - Disciplīna. Grafika „Disciplīna I“ bio je pokušaj izvođenja moje verzije zeca i nastavljanja tradicije velikih umjetnika kojima je prikaz zeca bio česti motiv u umjetničkim djelima. Postoje brojne priče u mitologiji, kršćanskim društvima i nekršćanskim kulturama, o simbolima ove životinje koji variraju od ideje ponovnog rođenja, zatim plodnosti i bespomoćnosti, sve do nestašnosti. U ovom slučaju nema skrivene simbolike već je zec odabran zbog teme životinja koju sam izabrala u ovoj akademskoj godini. Velika inspiracija u umjetničkom radu su mi radovi grafičara Colin See-Payntona, čiji su drvorezi bili inspiracija i za ovaj otisak. Ovom grafikom željela sam ostaviti dojam precizne izrade u kojoj prevladava izmjena neobrađenih ploha i izrezanih dijelova linoleuma. Ovakvim postupkom postiže se dojam jakog kontrasta svjetla i sjene. U suvremenom likovnom svijetu veličina se počela koristiti kao ekvivalent kvaliteti zbog čega smo okruženi velikim formatima. Suprotno tome ovaj linorez izveden je u jako maloj dimenziji i pokazuje kako mali format može prezentirati sposobnost sabiranja najvažnijeg te biti jednako snažan, ako ne i više, od velikog formata. Reduciranost skale, također, otklanja distrakcije i upućuje gledatelja na bogatstvo detalja i skrivene mogućnosti koje mu promiču zbog užurbanog životnog stila. „Disciplīna II“ izvedena je u tehnici bakropisa te je prikaz krava izabran zbog nostalgije prema rodnom zavičaju Slavoniji. U procesu rada željela sam isprobati mogućnosti bakropisa te eksperimentirati s različitim teksturama postignutim gustoćom rastera. Grafika je, također, otisnuta u malom formatu. Ove dvije tehnike pronalaze glavnu razliku u načinu postizanja motiva koji se kod bakropisa izvodi linijom, a kod linoreza plohom. S jednostavnim mogućnostima ova dva sredstva, ne može se postići ništa bez discipline cijele tehničke i izražajne izvedbe. Iako je drugačiji proces otiskivanja i obrade materijala, obje tehnike zahtijevaju koncentraciju što u konačnici povezuje gledatelja u promatranju s umjetnikom u izradi.

Disciplína I, 2020., linorez

Disciplína II, 2020., bakropis